

KORISTIM LI U RAZGOVORU VIŠE LIJEVU ILI DESNU STRANU MOŽDANE KORE

Zlatko Menalo¹, Nikica Menalo²

¹*Obrtničko-industrijska škola Županja*

²*Osnovna škola "Bartola Kašića" Vinkovci*

SADRŽAJ

Prema; prof. dr. P. Brajši. "Prema suvremenim spoznajama o radu našega mozga, lijevom hemisferom analiziramo, a desnom sintetiziramo; lijevom logički razmišljamo, a desnom često intuitivno maštamo; lijevom kopamo po sitnicama, a desnom razmišljamo u cjelini; lijevom koristimo riječi, a desnom slike i analogije; lijevom shvaćamo, a desnom volimo; lijevom se ponašamo kao specijalist, a desnom kao kreativci. U razgovoru moramo koristiti i lijevu i desnu stranu mozga.

Ako u razgovoru koristimo samo lijevu stranu mozga, on postaje suhoparan, naporan, dosadan. Pretvaramo se u cjepidlake, "profesore", "učitelje", "znanstvenike", "neurotičare". To odbija mnoge naše sugovornike (učenike). To zapravo i nije razgovor nego predavanje, dociranje i propovijedanje, "soljenje pameti" i "ispiranje mozga". U razgovoru moramo uključiti i desnu stranu, a to znači koristiti intuiciju, upotrebljavati primjere, konkretizirati apstraktno, otvoriti dušu, ne paziti na svaku izgovorenu riječ, "otkačiti se", biti kreativan. Samo takvim sklopom možemo svoj razgovor učiniti privlačnim, zanimljivim, udobnim, ugodnim. Samo takav razgovor može duže potrajati. Samo se takvi razgovori nastavljaju.

Razgovor nije samo analiza sitnica, već i zahvaćanje cjeline. U njemu nije dovoljno samo racionalno razmišljati, nego treba i intuitivno maštati. Njegov cilj nije samo doznati sve uzroke nekog događaja, nego i razumjeti taj događaj. Nije toliko važno da u razgovoru bude sve točno, koliko da bude korisno, uporabljivo. Ne mora čitav razgovor biti pod našim nadzorom. Treba iskušavati i nepoznato, rizično ili čak opasno. Ne moramo sve svrstavati, etiketirati. Dovoljno je i opisivati. Prema tome, razgovarati moramo i s "analitičarem i specijalistom" lijeve strane svog mozga, ali i s "intuitivcem i kreativcem" desne strane. Samo takav razgovor život, kojemu i služi.

Ključne riječi; razgovor, mozak, lijeva strana, desna strana,....

UVOD

Nadalje prema Brajši; "Ako u razgovoru pretežno koristimo lijevu hemisferu mozga, tada smo uglavnom logični, racionalni i hladni. Tražimo uzroke i analiziramo posljedice. Zanimaju nas sitnice. Nastojimo biti jasni i sigurni. Sve držimo pod nadzorom. Svu pažnju posvećujemo sadržaju i njegovom izražavanju. Razgovaramo isključivo netrpeljivo. Na taj način izazivamo sukobe. Bitne su nam činjenice i dobre informacije. Tvrdimo i dijagnosticiramo. Smatramo da smo sveznajući, a često puta i svemogućii.

Desnom hemisferom mozga slobodno maštamo, intuitivno zaključujemo, kružno povezujemo i slikovito, u analogijama priopćavamo svoje misli. Takav je razgovor neusiljen i kreativan, ali često u oblacima. Bogato misleno spajamo, sve povezujemo u zajedničku cjelinu. Često smo neodređeni i rasplnuti. Djelujemo na učenika sanjarski i umjetnički. Takav je razgovor često nemaran, neorganiziran i nepredvidiv. Naši prijedlozi su često neprimjenjivi.

Povezivanjem lijeve i desne strane mozga, naš se razgovor pretvara u spoj razmišljanja, maštanja i ljubavi. U takvom se razgovoru uočava i racionalnost, i intuicija, i oduševljenje. Takav je razgovor organiziran, kreativan i privlačan. U njemu se izražavamo jasno, ali i slikovito i toplo. Uočavaju se logičan pravocrtan slijed, skokovita kružna iznenađenja i karizmatična privlačnost. Takav je razgovor kritičan, i smion, i mudar. U njemu su sugovornici i skromni, i snalažljivi, i prilagodljivi “.

METODA ISTRAŽIVANJA

Cilj i problem istraživanja

Cilj i problem istraživanja je utvrditi postoji li razlika u komunikaciji nastavnika u školi s učenicima u periodu epidemije u odnosu na period prije epidemije prema kriterijima koje je odredio prof. Brajša u svom testu, koji jasno određuje bodovno koliko upotrebljavamo lijevu, a koliko desnu stranu mozga u razgovoru s učenicima.

ISPITANICI I POSTUPAK

Provedba ovog projekta je od 1. travnja 2020. – 1. listopada 2021., a sam postupak ispitivanja je trajao od 1. studenog 2020. – 1. lipnja 2021. U istraživanju je sudjelovalo 45 ispitanika (od čega 28 muških ispitanika i 17 ženskih ispitanica), iz strukovnih i tehničkih škola na državnoj razini unutar stručnih vijeća strojarstva te 6 Osnovnih škola. Svi su ispitanici prije provedbe istraživanja upoznati s ciljem i zadacima ankete, koja je odrađena u online obliku putem testmoza i formsa, pri čemu im je zajamčena anonimnost uz molbu da na pitanja odgovore iskreno. Rezultati istraživanja su prikupljeni upitnikom, (koje je sastavio prof. Brajša) koji se sastojao od 10 pitanja, gdje su ispitanici bili dužni zaokružiti broj od 1 – 4 u ponuđenoj skali.

Pitanja u upitniku glase;

1. U razgovoru sam logičan/ na, razuman/na i hladan/na! U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **veći** broj. U razgovoru sam topao/la, intuitivan/na i volim maštati! U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **manji** broj.
2. Zanimaju me uzroci i posljedice kao i sitnice! U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **veći** broj. Lice mi je pretežno ozbiljno i tmurno. U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **manji** broj..
3. Kad s nekim razgovaram uvijek ga gledam u oči. U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **veći** broj. Koristim analogije, izražavam se slikovito, ne ustrajem na obrazloženjima! U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **manji** broj.
4. Važna su pravila i vanjska forma! U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **veći** broj. Volim biti neusiljen, u oblacima, nešto novo i neviđeno stvarati! U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **manji** broj.
5. Volim biti jasan/na, siguran/na i sve imati pod nadzorom! U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **veći** broj. Sve spajam i povezujem u cjelinu! U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **manji** broj.
6. Bitno je da pravi sadržaj razumljivo izgovorim! U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **veći** broj. Imam umjetničku "žicu" i ne ustrajem na razumljivosti! U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **manji** broj.
7. Ne možemo i jedan i drugi imati pravo! U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **veći** broj. Svi možemo imati pravo! U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **manji** broj.

8. Bitne su činjenice i prave informacije! U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **veći** broj. Činjenice nisu najbitnije! Ideje su važne! U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **manji** broj.
9. Sve se može doznati, razumjeti i spoznati! U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **veći** broj. Nikada nećemo sve doznati, sve razumjeti i sve spoznati! U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **manji** broj.
10. Sve mora imati svoje ime i točnu dijagnozu! U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **veći** broj. Okolina je nepredvidiva i nepretkaziva! U koliko ste bliže ovoj navedenoj tvrdnji zaokružite **manji** broj.

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Tablica 3. Koristim li u razgovoru više lijevu ili desnu hemisferu moždane kore?

Muško					Žensko														
Dob		Godina radnog staža			Dob		Godina radnog staža												
25-35	35-45	45-55	55-65	Iznad 65	0-10	10-20	20-30	30-40	Iznad 40	25-35	35-45	45-55	55-65	Iznad 65	0-10	10-20	20-30	30-40	Iznad 40
1	6	14	7	0	5	7	12	3	1	1	3	9	4	0	3	3	7	4	0
30,00	27,83	28,57	29,14	0	27,20	28,85	30,17	29,70	23,00	28,00	29,00	27,77	26,75	0	28,77	25,33	28,57	26,00	0

ZAKLJUČAK

Rezultati istraživanja su pokazala da susvi sudionici u ovom upitniku imali ukupan zbroj bodova iznad 18, koji se tijekom razgovora pretežno služe lijevom stranom kore velikog mozga, dok niti jedan ispitanik nije imao zbroj bodova ispod 18 kada bi koristili pretežno desnu stranu mozga, prema prof. dr. P. Brajši!

Literatura;

- P. Brajša; Umijeće razgovora; Varaždin 1996